

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
134/20. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2020. október 29.

A C-243/19. sz. ügyben hozott ítélet
A kontra Veselības ministrija

Közvetetten a valláson alapuló eltérő bánásmódnak minősül, ha a beteg biztosításának helye szerinti tagállam megtagadja a határokon átnyúló egészségügyi ellátás költségeinek visszatérítésére vonatkozó előzetes engedélyt abban az esetben, ha e tagállamban elérhető hatékony kórházi kezelés, de az alkalmazott kezelési módszer a biztosított vallási meggyőződésével nem egyeztethető össze

E megtagadás nem ellentétes az uniós joggal, ha azt objektív módon igazolja az egészségügyi ellátási kapacitások vagy az orvosi szakértelem megőrzésére irányuló jogszerű cél, és az az említett cél eléréséhez megfelelő és szükséges eszközt képez

Az alapeljárás felperesének fia esetében nyitott szívműtét elvégzése vált szükségessé. E műtét elérhető volt az ezen utóbbi biztosításának helye szerinti tagállamban, azaz, Lettországnak, de az nem volt elvégezhető vérátömlesztés nélkül. Márpedig az alapeljárás felperese e kezelési módszert ellenezte, mivel Jehova tanúja, így azt kérte a Nacionālais veselības dienests-től (nemzeti egészségügyi szolgálat, Lettország), hogy állítson ki olyan engedélyt, amelynek alapján a fia a tervezett egészségügyi ellátást igénybe veheti Lengyelországban, ahol a műtét elvégezhető vérátömlesztés nélkül. A felperes, mivel a kérelmét elutasították, keresetet indított az egészségügyi szolgálat megtagadó határozatával szemben. E keresetet elutasította az elsőfokú ítélet, amelyet a fellebbezési eljárásban helyben hagytak. Időközben az alapeljárás felperesének fián Lengyelországban elvégezték a vérátömlesztés nélküli szívműtétet.

Az Augstākā tiesa (Senāts) (a legfelsőbb bíróság szenátusa, Lettország), amely e felülvizsgálati eljárásban eljár, azt a kérdést veti fel, hogy a lett egészségügyi szolgálatok megtagadhatták-e az ezen ellátás finanszírozását lehetővé tévő nyomtatvány kiállítását kizárólag egészségügyi szempontok alapján, vagy e tekintetben kötelesek lettek volna figyelembe venni az alapeljárás felperesének vallási meggyőződését is. A kérdést előterjesztő bíróság a szóban forgóhoz hasonló előzetes engedélyezési rendszernek az uniós joggal való összeegyeztethetőségével kapcsolatos kételyek alapján előzetes döntéshozatal céljából két kérdést terjesztett a Bíróság elé, amelyek arra vonatkoznak, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 21. cikkének a többek között a valláson alapuló mindenfajta hátrányos megkülönböztetést tiltó (1) bekezdésével összefüggésben hogyan kell értelmezni egyrészt a 883/2004 irányelv¹ 20. cikke (2) bekezdését, amely meghatározza azokat a feltételeket, amelyek mellett az egészségügyi kezelés más tagállamban való igénybe vételéhez engedélyt kérő biztosított személy lakóhelye szerinti tagállam köteles megadni az engedélyt, és így átvállalni a más tagállamban igénybe vett egészségügyi ellátást, valamint másrészt a 2011/24 irányelv² 8. cikkét, amely a határokon átnyúló egészségügyi ellátások költségeinek megtérítését érintő előzetes engedélyezési rendszerekre vonatkozik.

A Bíróság (második tanács) a 2020. október 29-i ítéletében először is megállapította, hogy a 883/2004 rendelet 20. cikkének a Charta 21. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett (2) bekezdésével nem ellentétes, ha a biztosított lakóhelye szerinti tagállam megtagadja e biztosítottal szemben az e rendelet 20. cikkének (1) bekezdésében előírt engedélyt

¹ A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2004. L 166., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 72. o.).

² A határon átnyúló egészségügyi ellátásra vonatkozó betegjogok érvényesítéséről szóló, 2011. március 9-i 2011/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2011. L 88., 45. o.).

abban az esetben, ha e tagállamban elérhető olyan kórházi kezelés, amelynek orvosi hatékonysága nem kétséges, de az alkalmazott kezelés módszere az említett személy vallási meggyőződésével nem egyeztethető össze.

E tekintetben a Bíróság többek között megállapította, hogy a 883/2004 rendeletben előírt előzetes engedély megadásának a megtagadása olyan eltérő bánásmódot valósít meg, amely közvetetten a valláson vagy a vallási meggyőződésen alapul. Az olyan betegek esetében ugyanis, akik vérátömlesztéssel járó egészségügyi beavatkozáson esnek át, az ennek megfelelő költségeket a lakóhely szerinti tagállam társadalombiztosítási rendszere fedezi, míg az olyan betegek esetében, akik vallási okokból úgy döntenek, hogy nem vesznek igénybe ilyen beavatkozást az említett tagállamban, hanem más tagállamban vetik alá magukat olyan kezelésnek, amely nem ellentétes a vallási meggyőződésükkel, az előbbi tagállam e költségeket nem fedezi.

Az ilyen eltérő bánásmód igazolt abban az esetben, ha az objektív és észszerű kritériumon alapul, és a követett céllal arányos. A Bíróság megállapította, hogy a jelen ügyben ez fennáll. Először is rámutatott arra, hogy ha a más tagállamban nyújtott természetbeni ellátások magasabb költségeket eredményeznek, mint amelyek a biztosított lakóhelye szerinti tagállamban nyújtott ellátásokhoz kapcsolódtak volna, a teljes visszatérítés kötelezettsége többletköltségeket okozhat ezen utóbbi tagállam számára. Ezt követően a Bíróság megállapította, hogy ha az illetékes intézmény köteles lenne figyelembe venni a biztosított vallási meggyőződését, az ilyen többletköltségek – figyelemmel azok előreláthatatlanságára és potenciális terjedelmére – kockázatot jelenthetnének az egészségbiztosítási rendszer pénzügyi stabilitása védelmének a szükségessége tekintetében, amely az uniós jog által elismert jogszerű célnak minősül.

A Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a kizárólag orvosi szempontokra összpontosító előzetes engedélyezési rendszer hiányában a biztosítás helye szerinti tagállam olyan további pénzügyi tehernek lenne kitéve, amely nehezen előrelátható, és amely veszélyt jelenthet e tagállam egészségbiztosítási rendszerének pénzügyi stabilitására. Következésképpen az, ha nem veszik figyelembe az érintett vallási meggyőződését, olyan intézkedésnek tűnik, amelyet igazol a fent említett cél, és amely megfelel az arányosság követelményének.

A Bíróság az ítéletében másodszor megállapította, hogy a 2011/24 irányelv 8. cikkének a Charta 21. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett (5) bekezdésével és (6) bekezdésének d) pontjával ellentétes, ha a beteg biztosításának helye szerinti tagállam megtagadja e beteggel szemben az ezen irányelv 8. cikkének (1) bekezdésében említett engedély megadását abban az esetben, ha e tagállamban elérhető olyan kórházi kezelés, amelynek orvosi hatékonysága nem kétséges, de az alkalmazott kezelés módszere e beteg vallási meggyőződésével nem egyeztethető össze. Ezen ellentétesség nem áll fenn, ha e megtagadást objektív módon igazolja az egészségügyi ellátási kapacitások vagy az orvosi szakértelem megőrzésére irányuló jogszerű cél, és az az említett cél eléréséhez megfelelő és szükséges eszközt képez, aminek teljesülését a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.

E tekintetben a Bíróság először is megállapította, hogy a lett kormány nem hivatkozhat a társadalombiztosítási rendszer pénzügyi stabilitása védelmének a szükségességére vonatkozó célra annak érdekében, hogy igazolja a 2011/24 irányelv 8. cikkének (1) bekezdésében előírt engedély megadásának az alapügyet jellemző körülmények között való megtagadását. A 883/2004 rendelet által bevezetett visszatérítési rendszer ugyanis eltér a 2011/24 irányelvben foglalt rendszertől, mivel az abban előírt visszatérítést egyrészt az egészségügyi ellátásnak a biztosítás helye szerinti tagállamban alkalmazott díjai alapján számítják ki, és másrészt az nem haladja meg az igénybe vett egészségügyi ellátás tényleges költségeit abban az esetben, ha a fogadó tagállamban nyújtott egészségügyi ellátások költségei alacsonyabbak a biztosítás helye szerinti tagállamban nyújtott egészségügyi ellátások költségeinél. E kettős korlátozás miatt a biztosítás helye szerinti tagállam egészségügyi rendszerére vonatkozóan nem merülhet fel a határokon átnyúló ellátások átvállalásával kapcsolatos többletköltségeknek a kockázata, és e tagállamot főszabály szerint határokon átnyúló egészségügyi ellátás esetén nem terheli további pénzügyi teher.

Ami továbbá az egészségügyi ellátási kapacitások vagy az orvosi szakértelem megőrzésére irányuló jogszerű célt illeti, a Bíróság megállapította, hogy a 2011/24 irányelv 8. cikkének (1) bekezdésében előírt előzetes engedély kiállításának az azon indok miatt való megtagadása, hogy nem teljesülnek az ugyanezen cikk (5) és (6) bekezdésében foglalt követelmények, olyan eltérő bánásmódnak minősül, amely közvetetten a valláson alapul. A Bíróság rámutatott arra, hogy annak értékeléséhez, hogy e bánásmódbeli eltérés a követett céllal arányos-e, a kérdést előterjesztő bíróságnak meg kell vizsgálnia, hogy a betegek vallási meggyőződésének a 2011/24 irányelv 8. cikke (5) bekezdésének és (6) bekezdése d) pontjának végrehajtása során való figyelembevétele kockázattal járhat-e a kórházi kezeléseknél a biztosítás helye szerinti tagállamban való tervezésére nézve.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499